

ENCONTRO INTERNACIONAL

CONGRESO INTERNACIONAL
INTERNATIONAL CONGRESS

ESTRATEGIAS
DE VISIBILIZACIÓN

DAS CULTURAS
MINORIZADAS

I ENCONTRO GALEGO
DE NOV@S PENSADOR@S

6-7-8 DE XULLO DO 2015
FACULTADE DE FILOSOFÍA
DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

ORGANIZAN

Beatriz Blanco Vázquez

Membro de Proxecto Derriba,
profesora de ensino secundario.

Francisco Conde Soto

Membro de Proxecto Derriba,
profesor da Facultade de Filosofía da USC.

COORDINA

Xosé Antonio Neira Cruz

CampUSCulturae

DESEÑO GRÁFICO

nadina diseño

nadina.berrobamban.com

campUSCulturae é un proxecto europeo cofinanciado
pola Universidade de Santiago de Compostela e pola EACEA
Culture Agency.

campusculturae.com

Proxecto Derriba é unha asociación cultural sen ánimo
de lucro para a promoción do pensamento contemporáneo.

proxectoderriba.org

XUSTIFICACIÓN

A historia do pensamento filosófico na Galiza, debido á súa situación periférica, moveuse sempre na dialéctica entre a asunción acrítica do foráneo —as grandes figuras do pensamento filosófico europeo que destacaban en cada época— e a reivindicación dalgunhas figuras autóctonas que non sempre eran merecedoras do excesivo recoñecemento que recibiron. Malia todo existen experiencias e estratexias para subverter esta situación.

O funcionamento da peculiar situación da filosofía galega é exemplar á hora de pensar como operan outras disciplinas e sobre todo outros grupos minoritarios para acadar representatividade nunha situación inicial claramente inferior e na que intentan equipararse a outras e outros que ocupan o lugar central. Aínda que é evidente que os grupos obxecto de estudo (filósofos e filósofas autócton@s – filósofos e filósofas estranxeiros, grupos sociais e culturais minoritarios – maioritarios) son diferentes, trátase de traballar cun procedemento de analoxía que permita descubrir que elementos son comúns a ambas problemáticas.

Partindo da situación da filosofía desenvolverase unha reflexión máis xeral sobre que significa e como funcionan os grupos culturais e lingüísticos minoritarios na súa interacción coas correntes e linguas predominantes. Trátase pensar que tácticas de resistencia cultural poden poñer en marcha aqueles para resistir a unha situación de colonización cultural e loitar por unha interacción máis xusta coas correntes e grupos hexemónicos sen abandonar aquelas características que os definen como formas de vida orixinais e peculiares.

En definitiva, trátase de partir do exemplo da problemática que acompaña aos intentos de facer pensamento filosófico na Galiza para ir máis alá. As cuestións que se porán sobre a mesa deben iniciar un debate que partindo da discusión técnica acerca da filosofía como ámbito do saber específico permita pensar as problemáticas ás que se enfrontan toda cultura minorizada e todo grupo social minorizado.

PROGRAMA

LUNS 6 XULLO 2015

ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN | 9.00H

PRESENTACIÓN DO ENCONTRO | 9.30H

Beatriz Blanco e Fran Conde.

CONFERENCIA INAUGURAL | 10-11.45H

O celtismo, entre políticas da identidade e prácticas da cultura

PAULA GODINHO
UNIVERSIDADE NOVA DE LISBOA

PAUSA | 11.45-12.00H

OBRADOIRO | 12.00-14.00H

Filosofías dentro e fóra da institución.
Presentación de proxectos autónomos de pensamento en galego.

MODERA: FRAN CONDE

A propósito da comunidade. A pregunta pola comunidade de pensamento no contorno da Universidade Cromática.

MON BÚA SONEIRA & JAVIER TURNES
UNIVERSIDADE CROMÁTICA DAS VIRTUDES

A 'universitas' invisíbel. Políticas do coñecemento e cognitariado

ANTÓN FDEZ. ROTA
UNIVERSIDADE INVISÍBEL

Común vs. Comunidade. O diferendo entre a potencia e o poder.

ABRAHAM RUBÍN
PROXECTO DERRIBA

COMUNICACIÓNS | 16.00-17.45H

Subalternidade

MODERA: BEATRIZ BLANCO

Dez preguntas sobre a Educación Inclusiva.

LUCÍA CASAL DE LA FUENTE
USC

Museística e subalternidade.

SABELA PATO
USC

A escola e a produción de subxectividade.

JACOBO LÓPEZ
USC

PAUSA | 17.45-18.00H

OBRADOIRO | 18.00-20.00H

Outra(s) (da) Filosofía: matriarcados imaxinarios e patri-arquivos de facto?.

MODERA: BEATRIZ BLANCO

Mulleres e filosofía: historia dunha omisión.

ADELA DÍAZ GÁNDARA
LICENCIADA EN FILOSOFÍA POLA USC

Xénero e xenio. Unha reflexión filosófica sobre a militancia feminista.

M^o TERESA VÁZQUEZ LOUZAO
LICENCIADA EN FILOSOFÍA POLA USC,
MEMBRO DO CONSELLO DE REDACCIÓN
DA REVISTA FEMINISTA ANDAINA

Prácticas performativas nas poetas galegas contemporáneas: o corpo e a voz como espazo de resistencia.

LARA ROZADOS
DOUTORADA EN TEORÍA DA LITERATURA NA USC

MONÓLOGO | 20.00-21.15H

As cinzas de Pasolini.

CARLOS SANTIAGO
FILÓSOFO, MONOLOGUISTA, DRAMATURGO

MARTES 7 XULLO 2015

OBRADOIRO | 10.00-12.00H

A cultura resiste. Experiencias de visibilización de culturas soterradas.

MODERA: BEATRIZ BLANCO.

Baleiro de pensamento: esquizanálise e tecnoloxía.

MANUEL CEBRAL
COORDINADOR DOS PROXECTOS CULTURAI
O TEATRO RESOANTE, ALGALAB E GALIZA IMAXINARIA.

Anomalías, habelas hailas!: escrita(s)- almaciga(s) 2008- 2014.

CLAUDIO PATO
CARTEIRO, POETA E COORDINADOR
DO CICLO CULTURAL AS ESCRIT(A)S

*A nada cotía. Un berro contra
a imposibilidade do facer.*

FRANCISCO G. QUIROGA
INVESTIGADOR SOCIAL E COORDINADOR
DO CULTURALAB DO MÁSTER DE SERVIZOS CULTURALS
DA USC E CO-COORDINADOR DE MONTENOSO

PAUSA | 12.00-12.30H

COMUNICACIÓNS | 12.30-14.00H

Periferia.

MODERA: BEATRIZ BLANCO

---

*Filosofías do proceso: cartografía
dunha liña menor do pensamento
contemporáneo.*

MIGUEL PENAS
UNIVERSITAT DE GIRONA

---

*La periferia de São Paulo y su literatura
marginal: una cuestión de imperialismo
y dominación cultural.*

ABEL OTERO ORDÓÑEZ
USC

El gestor cultural inocente.

DESIREE VIDAL JUNCAL
EMPRESA OFFMUSEUM

COMUNICACIÓNS | 16.15-17.45H

Empoderamento.

MODERA: FRAN CONDE

---

*El empoderamiento y los peligros
de la dominación*

VERNA MARTÍNEZ MARTÍN
UNIVERSITAT DE BARCELONA

---

*É posible un suxeito político galego?
O problema da representatividade
política nas democracias liberais.*

MON BÚA SONEIRA
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID

PAUSA | 17.45-18.00H

OBRADOIRO | 18.00-19.45H

Difusoras de pensamento en galego.

MODERA: FRAN CONDE

---

*A edición como potenciación
do pensamento.*

ROBERTO ABUÍN
AXÓUXERE EDITORA

Contra o cíclope.

ROI VIDAL
ESTALEIRO EDITORA

Cinema para o disenso.

JULIO VILARIÑO
CINECLUBE COMPOSTELA

19.45H-21.15H

Proxección da película: *Equí y n'otru tiempu* (Ramón Lluís Bande, Asturias, 2014, 71').

PRESENTACIÓN DE IVÁN CUEVAS
CINECLUBE COMPOSTELA

MÉRCORES 8 XULLO 2015

OBRADOIRO | 10.00-12.00H

A filosofía no ensino.

MODERA: BRAIS GONZÁLEZ ARRIBAS

Problemas para o desenvolvemento da investigación en filosofía no noso contexto.

ÓSCAR HORTA ÁLVAREZ
PROFESOR INTERINO DE FILOSOFÍA NA USC,
MEMBRO DE ACCIÓN LIBERACIÓN ANIMAL

Ensinar e aprender filosofía: alegría e fracaso.

JAVIER TURNES
PROFESOR DE SECUNDARIA NO IES
FERNANDO BLANCO (CEE).

Estudar filosofía na Galiza: unha ollada crítica.

IVÁN RODRÍGUEZ IGLESIAS.
ESTUDANTE DO GRAO DE FILOSOFÍA NA USC

PAUSA | 12.00-12.30H

COMUNICACIÓNS | 12.30-14.00H.

Minoría.

MODERA: BEATRIZ BLANCO

Respect yourself. Claves para entender a construción da identidade galega en Ataque Escampe

MARÍA VILLAMARÍN
USC

COMISARIAS DO CONGRESO

Beatriz Blanco Vázquez
Francisco Conde Soto

COMITÉ CIENTÍFICO

Profª. Mª Jesús Vázquez Lobeiras
Profesora titular da Facultade de Humanidades de Lugo (USC).

Prof. Ramón Máiz Suárez
Catedrático de Ciencia Política e da Administración na Facultade de Ciencias Políticas da Universidade de Santiago de Compostela (USC). Coordinador da sección de pensamento do Consello da cultura galega.

Profª. Cristina de Peretti Peñaranda
Profesora titular de Filosofía na UNED.

Prof. Arturo Casas Vales
Profesor Titular de Teoría da literatura (USC).
Director do Centro de Investigación de Procesos e Prácticas Culturais Emerxentes.

Prof. Xosé López García
Catedrático do departamento de Ciencias da Comunicación (USC). Director do Departamento de Ciencias da Comunicación.

Prof. Carlos Paulo Martínez Pereiro
Catedrático da Área de Coñecemento de Filoloxía Galega e Portuguesa na Facultade de Filoloxía da Universidade da Coruña.

Profª. Margarita Ledo Andión
Catedrática do departamento de Ciencias da Comunicación e directora do grupo de investigación «Estudos audiovisuais» (USC).

Profª. Helena Miguélez-Carballeira
Profesora de estudos hispánicos na Universidade de Bangor (Gales).

Prof. Xosé Antonio Neira Cruz
Profesor do departamento de Ciencias da comunicación (USC). Coordinador de campUSCulturae.

Prof. José Carlos Bermejo Barrera
Catedrático de Historia Antiga (USC).

Prof. Xerardo Pereiro Pérez
Profesor de Antropoloxía sociocultural na Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro (UTAD).

ORGANIZACIÓN

campUSCulturae

CONCEPCIÓN TEÓRICA E DESEÑO DE CONTIDOS

Asociación cultural Proxecto Derriba

COLABORA

Facultade de Filosofía (USC)

Solicitada homologación á Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria como actividade de formación permanente do profesorado (24 horas).

INSCRIPCIÓN GRATUÍTA
A TRAVÉS DA PÁXINA WEB:

campusculturae.com